

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-02355-016
Otsuse kuupäev	18. juuni 2021
Komisjoni koosseis	Esimees Jüri Aava, liikmed Martin Simmermann, Katrin Kuldkepp
Tarbija	
Kaupleja	OÜ Energogen, 12090534
Tarbija nõue	Garantii kohaldamine, kahju hüvitamine.
Asja läbivaatamise aeg	2. juuni 2021

Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.

Asjaolud:

24.09.2018 paigaldas kaupleja tarbija koju päikesepaneelide süsteemi koos akupargiga summas 10 878,60 eurot. Tarbija selgitas, et kolm kuud hiljem läksid akud läbi ning 27.03.2019 asendati akupark uute akudega. Tarbija sõnul tekkis tal sügisel 2020 kahtlus akude vastupidavuse osas ning sellest tulenevalt tellis ettevõttelt OÜ RP Kuubis akude hindamise. Hindamine viidi läbi detsember 2020 - jaanuar 2021. Hindamise käigus leiti, et vastavalt aku andmelehele peaks 48h koormuse korral olema nende akude mahutavus 345Ah, arvestades akude paiknemist külmas keldris võiks mahutavus väheneda 15% ehk 293Ah. Aku laeti generaatoriga korralikult täis kuni süttis Float märgutuli ja akumonitor näitas 100% täituvust. Seejärel koormati akusid ilma laadimata kuni 46VDC (1,9V cell), akumonitori tühjenemisenäit oli selleks ajaks -70Ah. Antud akude andmelehel puuduvad koormustabelid, kasutades analoogiaid sarnaste akudega saaks sellise koormuse (2A) akudes olla maksimaalselt 20% mahutavusest. Ehk ca 60Ah ehk akupanga kogumahutavus tuleks sel juhul 70+60=130Ah. Mis on vaid 44% lubatud mahutavusest.

28.01.2021 teavitas tarbija kauplejat, et päikesepaneelide süsteemi akude mahutavus oli langenud alla 50%, 345Ah asemel sai kasutada vaid ~70Ah. Tarbija soovis akude asendamist või akude eest tasutud raha tagastamist.

28.01.2021 andis kaupleja tarbijale teada, et kuna tööde üleandmise-vastuvõtmise aktiga on tarbijale tööd antud üle 24.09.2018 ning 02.11.2018 digiallkirjastatud, siis garantii enam ei kehtinud.

Tarbija ei nõustunud kaupleja väitega. Esimene partii, 8 akut paigaldati septembris 2018, aga need läksid 4 kuuga läbi ja seejärel paigaldati uuesti samad akud märtsi lõpus 2019. Kaupleja selgitas tarbijale, et tegemist oli praakpartiiga, tarbija soovis teisi akusid kuid kaupleja asendas praak akud sama tootja sama tüüpi akudega kuna kaupleja esindaja sõnul vahetas tooja akud uute vastu välja. Seega on süsteemis läbi läinud kahel korral täpselt sama tüüpi akud, sama tootja ja sama mark. Kaupleja kui teenuslahenduse müüja võiks omada ülevaadet, millise lahendusega tegu on. Tarbijale paigaldatud lahendus on lohipidav ja mitme ülekoormust kaitseva meetmega lahendus. Esiteks on kogu süsteem üle interneti kaughallatav - peab täpset logi akude tühjenemisest, päikesest ja automaatse generaatorist tuleva energia üle. Teiseks on inverter seadistatud nii, et akude pinget ei saa minna alla akudele ohutut piiri. Inverter lülitab majast akude säästmiseks elektri lihtsalt välja enne akudele ohtlikku piiri või

siis läheb generaator automaatselt tööle ja laeb akusid. Kolmandaks on tõenäoline, et arvestades neid kahte eelnimetatud kaitsemeedet ei ole tegemist akude väärkasutamisega vaid antud lahendusele mittesobivate või ebakvaliteetsete akudega. Väide, et kaupleja on taganud süsteemi korraliku töö ei vasta tõele kuna esimesed akud läksid läbi 4 kuuga ja vahepeal olid asendusakud ning 2019 märtsikuus paigaldatud akudel ilmneseid tõsised mahtuvuse probleemid enne 2 aasta möödumist peale nende paigaldamisest. Tänapäevaks on asi nii hull, et generaator lülitub tööle ka siis kui päike paistab, et tagada veepumbale vajalik käivitusvool. Tarbija leiab, et tulenevalt tarbijakaitseadusest on tal teisel aastal kohustus ise tõestada toote defekti ja antud valdkonnas Rein Pinnist pädevamat spetsialisti ei ole tal õnnestunud leida. Loomulikult võttis pakkumise partnerilt, keda usaldab. Tarbija esitas 16.06.2021 graafikud akude täituvusest ja pingest kogu süsteemi kasutamise aja lõikes.

Kaupleja seisukoht:

03.04.2018 sõlmiti leping 083 taastuenergialahenduse paigaldamiseks ja tehtud tööd anti üle aktiga 24.09.2018. Vastavalt lepingu tingimustele kehtis garantii teostatud töödele 2 aastat tööde üleandmisest ja paigaldatud seadmetele tootjagarantii. Lepinguline garantiiperiood lõppes 24.09.2020. Garantiitingimustes lepingu lisas 5 kolmandas lõigus on ka selgesõnaliselt väljendatud, et tootjagarantii alla ei kuulu akude mahtuvuse vähenemine. Garantiiperioodil tekkis tõrge üheks päikesepargi osaks olevate akudega. Hoolimata asjaolust, et tegemist oli paigaldatud seadmetega ja need allusid tootjagarantii tingimustele, vahetas kaupleja akud välja täielikult enda kulul. See oli eelkõige vastutulelikkusest ja suunatud heade kliendisuhete hoidmisele. Lepingust ega seadusest ei tulene, et garantiitööde teostamine tooks kaasa lepingulise garantiiperioodi muutumise. Üheski etapis pole keegi lubanud lepingulise garantiiaja muutmist või pikendamist. Lepingu tingimusi pole muudetud. Selleks on puudunud ka igasugune alus ja vajadus. Lepingu muutmise pole tarbija poolt kuidagi tõendatud. Väites, et akude vahetamisega algas uus garantiiperiood on ilmselgelt alusetu. Tarbija toetub pigem soovmõtlemisele. Väide, et tegu on ebakvaliteetsete akudega on paljasõnaline ja ei põhine muule kui akude vahetamisest otseselt huvitatud isiku hinnangule. Väide, et kaupleja on paigaldanud algusest peale teadlikult odavamaid ja ebakvaliteetseid akusid on asjakohatu ja pole millegagi tõendatud. Tegemist on kliendi omakasupüüdliku ja põhjendamatu väitega. On tõenäoline, et kui süsteemi on paigaldatud kahel korral erinevad akud ja mõlemal korral väidab klient, et akud on riknenud, siis viitab see mittevastavale ekspluatatsioonile. Seda pole võimalik tagant järgi kindlaks teha, aga võib oletada akude üle koormamist ja liigset tühjenemist. Samas pole see oluline, kuna kaupleja on taganud süsteemi töö lepinguga ettenähtud garantiiperioodi vältel. Hinnangu akude seisukorra kohta on andnud asjast huvitatud isik, kes on teinud pakkumise uute akude paigaldamiseks. On tähelepanuväärne, et sama isik on paigaldanud akud ka kahel eelmisel korral. Nüüd väidab see isik, et tegu on ebakvaliteetsete akudega.

18.06.2021 lisas kaupleja, et tarbija poolt esitatud graafikust on loetav, et talvekuudel ei toimu akude pikka laadimist. Päikest sellel perioodil pole laadimiseks piisavalt ning ainus laadija on generaator. Generaator käivitub, kui aku pinge on ca 46V, kuid ta ei tee pikka laadimist - laadimine kestab 0,5 - 1h. Laadimisvoolud on generaatoriga laadimisel suured ning selle tulemusena lüüakse akus pinge korra ülesse, mille tõttu generaator arvab et aku on täis, kuigi tegelikult ei ole. Sellest tulenevalt on alates sügisest kuni kevadeni akud tegelikult tühjad/pooltühjad, mis on põhjustanud akude kahjustumise.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon tutvunud põhjalikult dokumentaalsete tõenditega asub seisukohale, et avaldus tuleb jätta rahuldamata.

VÕS § 3 p 1 kohaselt tekib võlasuhe muuhulgas lepingust.

VÕS § 100 kohaselt on võlasuhest tuleneva kohustuse rikkumiseks selle täitmata jätmine või mittekohane täitmine, sealhulgas täitmise viivitamine.

VÕS § 230 lg 1 on müügigarantiiks käesoleva peatüki tähenduses on müüja, varasema müüja või tootja (müügigarantii andja) lubadus müüdud asi garantiis ettenähtud tingimustel tasuta või tasu eest välja vahetada, parandada või tagada muul viisil asja vastavus garantiis ettenähtud tingimustele, millega antakse ostjale seaduses sätestatust soodsam seisund.

VÕS § 231 lg 1 peab tarbijalemüügi puhul müügigarantii sisaldama tarbija jaoks arusaadavalt esitatud andmeid garantii põhisisu ja sellest tulenevate õiguste kasutamise korra kohta. Muuhulgas tuleb garantiis märkida millised õigused garantii tarbijale annab, garantiist tulenevate õiguste kasutamise kord ning garantii tähtaeg.

Tarbija ostis 24.09.2018 kauplejalt koos akupargiga päikesepaneelide süsteemi. Tarbija kauplejalt süsteemile hooldusteenust ei tellinud. Süsteemile anti kahe aastane tehasegarantii. Kolme kuu möödudes tekkisid akudel probleemid ning kaupleja vahetas 27.03.2019 akupargi, kuna tegemist oli praakakudega. Tarbija leiab, et akude vahetamisega hakkas jooksmas uus kahe aastane garantiiperiood. Komisjon märgib, et asja parandamise või asendamise puhul ei alga tarbijalemüügi puhul uuesti VÕS § 218 lg 2 esimeses lauses nimetatud kaheaastane tähtaeg, mis on oma olemuselt õigust lõpetav tähtaeg. Ka garantii andmine ei ole kohustus, vaid garantiivastutus täiendab seadusjärgset vastutust. Seega saab garantii laieneda üksnes juhul, kui see on garantiitingimustes nii ette nähtud. Garantii andja garantiist tulenev kohustus lõpeb VÕS § 155 lg 4 p 2 järgi, kui möödub tähtaeg, milleks garantii on välja antud. Tarbijalemüügi puhul eeldatakse VÕS § 231 lg 4 p 2 järgi küll, et garantiitähtajal asendatud asjale antakse algse müügigarantiiga sama kestusega uus garantii, kuid säte ei ole kohaldatav kui müügilepingu esemeks pole akupark, vaid terve päikesepaneelide süsteem ja seda garantii korras ei asendatud. Garantii kehtivuse hindamisel ei ole tähendust müüja seadusjärgset vastutust reguleeriva VÕS § 227 kolmandal lausel, mille järgi asja parandamisel müüja poolt algab aegumistähtaeg kõrvaldatud puuduse suhtes uuesti parandamisest arvates. Komisjon märgib, et defektsete akude asendamine garantiiajal on hinnatav päikesepaneelide süsteemi parandamisena VÕS § 231 lg 4 p 3 mõttes, mille järgi tarbijalemüügi puhul eeldatakse, et asja parandamise puhul garantiitähtajal pikeneb müügigarantii parandamise aja kestuse võrra. Remondiaja tõttu garantii pikeneda ei ole tarbija tuginenud. Õigus tootjagarantiile kaotab kehtivuse kui tootjagarantii aeg lõpeb. Sisuliselt samale seisukohale on asunud RKTKo kohtulahendis 3-2-1-49-17 II osas p 17-19. Komisjon märgib lisaks, et müügilepingu lisas nr 5 kokkulepitud garantiitingimustes ei kuulu tootjagarantii alla ebaolulised vead või kõrvalekalded seadme omadustes, mis on seadme väärtuse ja sihipärase kasutamise jaoks tähtsusetud; toote puhastamine; väljaõpe ja koolitus; paroolide taastamine; akude mahtuvuse vähenemine. Tarbija poolt esitatud graafikutest ei nähtu, et kaupleja oleks pahatahtlikult asendanud tarbija algsed akud mittetöökorras olevate akudega.

Ülaltoodust tulenevalt leiab komisjon, et tarbija ei ole tõendanud, et kaupleja oleks müügigarantii lepingut rikkunud ning jätab seetõttu avalduse rahuldamata.

Komisjoni liige Martin Simmermann jäi eriarvamusele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohusse.

Jüri Aava

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Kuldkepp

/allkirjastatud digitaalselt/

Martin Simmermann

/allkirjastatud digitaalselt/